

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦЕНТРАЛЬНА МЕТОДИЧНА РАДА**

МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЇ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ**

**«ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ
ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ У ЗДМУ,
ТРАЄКТОРІЯ РОЗВИТКУ ТА МІСЦЕ
В СИСТЕМІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ»**

26 травня 2021 року

м. Запоріжжя

Д 70

Рекомендовано до друку Центральною методичною радою
Запорізького державного медичного університету
(Протокол № 5 від 27 травня 2021 р.)

Голова редакційної колегії:

Ректор ЗДМУ, професор Колесник Ю.М.

Редакційна колегія:

перший проректор доц. Авраменко М.О.

проректор НППР доц. Моргунцова С.А.

проректор з наукової роботи проф. Туманський В.О.

проректор НПП проф. Візір В.А.

голова Ради з НМЗ та ПК викладачів проф. Резніченко Ю.Г.

голова ЦМК терапевтичних дисциплін проф. Доценко С.Я.

голова ЦМК хірургічних дисциплін проф. Завгородній С.М.

голова ЦМК педіатричних дисциплін проф. Недельська С.М.

голова ЦМК медико-біологічних дисциплін проф. Беленічев І.Ф.

голова ЦМК фізико-хімічних дисциплін проф. Александрова К.В.

голова ЦМК фармацевтичних дисциплін проф. Тржецинський С.Д.

голова ЦМК гігієнічних дисциплін доц. Севальнев А.І.

голова ЦМК суспільних та гуманітарних дисциплін проф. Гребенюк Т.В.

голова ЦМК стоматологічних дисциплін проф. Возний О.В.

Робоча група:

завідувач кафедри МФІНТ проф. Рижов О.А.

секретар ЦМР доц. Демченко В.О.

методист вищої категорії Кіяшко І.О.

методист вищої категорії Лур'є І.К.

керівник ЦДО ст.викл. Дмитрієв В.С.

Д70 **Досвід впровадження змішаної форми навчання у ЗДМУ,**
траєкторія розвитку та місце в системі вищої медичної освіти : матеріали
навчально-методичної відеоконференції Центральної методичної ради
(26 травня 2021 року, м. Запоріжжя). – Запоріжжя, 2021. – 120с.

Матеріали видаються мовою оригіналу.

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

УДК 61:378.4(477.64)(063)

© Запорізький державний медичний
університет, 2021

© Видавництво ЗДМУ, 2021

ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ НА ХІРУРГІЧНИХ КАФЕДРАХ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

Никоненко А.О., Гайдаржі Є.І., Губка В.О., Перцов І.В., Грушка В.А.,
Головко М.Г., Матерухін А.М., Вільданов С.Р., Матвеев С.О., Зубрик І.В.,
Охріменко Г.І., Вайло Ю.М., Проценко А.С.

Ключові слова: змішане навчання, хірургічна кафедра, підготовка студентів

Вступ. Пандемія COVID-19 на сьогоднішній день поставила перед вищими медичними навчальними закладами низку викликів, серед яких одним з найскладніших є збереження якості надання вищої освіти в умовах скорочення контакту студентів між собою та викладачем (тобто в умовах повного або адаптивного карантину). За період впровадження карантину в Україні в Запорізькому державному медичному університеті був набутий неабиякий досвід використання дистанційного навчання на належному рівні. При цьому раніше, коли не було потреби, в вітчизняних медичних ВНЗ дистанційна робота в процесі навчання студентів залишалась без достатньої уваги. Широке використання дистанційних методів навчання дозволило на власному досвіді визначити недоліки та переваги дистанційного підходу до підготовки високопрофесійних фахівців та підготувати умови до впровадження найбільш ефективних дистанційних методик до загального педагогічного процесу, шляхом підвищення їх ролі в процесі підготовки. Особливої уваги заслуговує організація та перспективи змішаної форми підготовки студентів з такої практично орієнтованої дисципліни як хірургія, що стало основним змістом нашої роботи.

Мета роботи: визначити оптимальну форму і перспективи змішаної роботи в процесі підготовки студентів на хірургічних кафедрах.

Основна частина. На наш погляд, найбільш пріоритетними формами змішаної роботи студентів на хірургічних кафедрах є поєднання самостійного дистанційного освоєння загального теоретичного матеріалу з практично-орієнтованим відтворенням отриманих знань шляхом вдосконалення практичних навичок на клінічних кафедрах та тренінгових центрах за участю викладача та (що бажано) реального пацієнта. Самостійне дистанційне освоєння матеріалу може включати: он-лайн обговорення тематичних питань з викладачем у визначений час, наприклад консультативні дні, самостійне вивчення тематики занять, вирішення тестових завдань як за тематикою занять, так і за системою КРОК-2, використання віртуального пацієнта для написання історії хвороби, підготовка та надсилання відсканованих рефератів по заданій темі або історій хвороб. Приблизний план організації щоденного заняття з хірургії за дистанційною формою має такий вигляд: он-лайн зв'язок, перевірка студентів, обговорення плану заняття; самостійна робота з навчальними матеріалами (електронні підручники, посібники, інтернет-посилання на відеороліки, відеолекції, мінілекції за темою заняття), вирішення щоденних тестових завдань, он-лайн та обговорення найважливіших питань за темою заняття, надсилання конспектів та коротких рефератів з теми, заключне слово та підведення підсумків заняття.

Ефективне отримання знань за дистанційною формою навчання стало можливим завдяки використанню платформи MICROSOFT TEAMS, створенню навчальних сайтів та інтернет-ресурсів (портал ЗДМУ), розробці цікавих мультимедійних презентацій, відеолекцій та ілюстративних матеріалів, які студенти могли б самостійно використовувати з метою засвоєння рекомендованого матеріалу при підготовці до занять та складання заліків або іспитів. Пріоритетними формами для підготовки можуть бути різні інтернет-посилання на відеороліки, відеоконференції, електронна бібліотека (посібники, підручники), відеолекції (лекційний матеріал), розроблення бази тестів до кожної теми занять та модульного контролю.

Дистанційна форма навчання, безумовно, може нести переважно теоретичне навантаження на студента-медика, але ні в якому разі не виключає необхідність проведення практично-орієнтованих занять та аудиторних лекцій, особливо в вищих

медичних навчальних закладах. Вдосконалення практичних навичок та закріплення набутого матеріалу, а також підсумковий контроль отриманих знань повинні проводитись суто на клінічних кафедрах та тренінгових центрах, що найбільш продуктивно буде, на наш погляд, в спеціально відведений для цього час, наприклад, протягом модульного контролю, практикуму, відвідування операційної кімнати або проведення лікувального обходу. Лекційний матеріал в аудиторіях повинен надаватись тільки з найбільш актуальних, складних та найцікавіших питань та обов'язково найкращим спеціалістом кафедри з даного напрямку.

Таким чином, змішана форма навчання студентів може мати позитивні результати, поєднуючи переваги дистанційної та аудиторної форми навчання, виключно у формі консультативних та практично-орієнтованих занять. Це, на наш погляд, дозволить в повному обсязі і на високому рівні визначати рівень отриманих знань та готувати професійних фахівців.

Висновки:

1) Одним з перспективних напрямків підготовки студентів на хірургічних кафедрах може бути змішана форма навчання.

2) Поєднання дистанційної та аудиторної форми навчання (виключно у формі консультативних та практично-орієнтованих занять) дозволить найбільш продуктивно використовувати час викладача (наукова робота, лікувальна робота, підвищення кваліфікації) та студента (самостійна робота, контроль знань, тестування) і підвищити якість та рівень надання освітніх послуг при підготовці професійних фахівців.

3) Вирішальним є вибір ефективної інтернет-платформи для організації та вирішення основних завдань дистанційного навчання.

4) Пріоритетними формами дистанційної роботи є он-лайн обговорення тематичних питань, самостійна робота з навчальними матеріалами (електронні посібники, навчальні відеофільми, відеолекції, ілюстративні матеріали), вирішення поточних та підсумкових тестових завдань.

5) Аудиторна форма навчання повинна бути переважно у вигляді консультативних, практично-орієнтованих та модульно-підсумкових занять та тематичних лекцій.

6) Правильно організована змішана форма надання освітніх послуг, враховуючи переваги дистанційної та аудиторної форми занять, на наш погляд, дозволить в повному обсязі і на високому рівні визначати рівень отриманих знань та підвищити якість підготовки професійних фахівців, навіть з такої, суто практично-орієнтованої дисципліни, як хірургія.

ДОСВІД РОБОТИ КАФЕДРИ ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІЇ ТА КОСМЕТОЛОГІЇ З КУРСОМ ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІЇ І ЕСТЕТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ ФПО ІЗ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Макуріна Г.І., Чернеда Л.О.

Ключові слова: змішана форма навчання, навчально-методичні матеріали, лекції.

Впровадження змішаної форми навчання внесло певні зміни в структуру викладання дисциплін. Звільнення часу на додаткову роботу з літературою та навчально-методичними матеріалами, можливість проведення лекцій водночас з великою аудиторією слухачів, проведення занять незалежно від обставин епідеміологічної ситуації – все це є позитивними моментами нової форми навчання.

Дерматовенерологія є наочною дисципліною, яка передбачає візуалізацію матеріалу, що вивчається, тому, для кращого засвоєння теоретичного матеріалу під час роботи студенту або курсанту бажано демонструвати відео- або фотоматеріал. Для цього було створено презентації для самопідготовки з кожної теми заняття. Окрім лекцій, які викладено на FTP-сторінці (електронних ресурсах) кафедри, окремо було розроблено